

ספר

המקומות הקדושים

סקירה על מקומות הקדושים בארץ ישראל

עם מקורי הציונים
על פי דברי האריז"ל זיע"א
ונוסעים מהעבר

עם מפות ואיורים בכדי להגיע למקומות הקדושים

נערך בס"ד

ע"י

יחיאל מיכל בהגרמ"א שטרן

רב ומו"ץ בשכונת עזרת תורה

ירושלים תשס"ד

הקדמה

כבר יצאו ספרים רבים על המקומות הקדושים, וספר זה יהיה נדבך נוסף לבנין.

בספר זה הובא ציון ומקור על כל מקום ומקום, וכן מביא דברי חז"ל ומדרשים במעלת וגדלות התנא או האמורא הנטמן במקום זה.

בחלק מהמקומות מביא דברי הצדיק, בכדי שיוכל המשתטח על ציונו לומר מאמרותיו או ממדותיו, כמובא בפסיקתא רבתי (פרשה יב) צריך אדם אם היה עובר בין הקברות והיה יודע שצדיק קבור שם צריך להזכירו במעשיו אמר שלמה זכר צדיק לברכה. וכן הובא בספר חסידים (סי' רכ"ז) וכל האומר דבר שמועה מפיחם הם מתפללים עליו שם וממליצים טובה עליו.

השתטחות על הציונים כבר נתגו בזרות הקדומים, והאריז"ל כתב (בשער רוח הקודש שער שביעי הקדמה ד') טוב ללכת על קברי הצדיקים ולהתפלל עליהם, הנה התפילות שהאדם מתפלל עליהם הם יותר מתקבלות לפני הקב"ה ויותר נשמעות.

והובא כבר בספר חסידים (סי' ת"ג וסי' תשי"ג) כי הנאה יש למתים שאוהבים הולכים על קבריהם ומבקשים לנשמתן טובה, מטיבים להם באותו ענין. וגם כשמבקשים עליהם, הם מתפללים על החיים.

הגר"א (בתקוני זהר כב. ב) כתב בזמן שאין צדיקים בדור ואין מוצא השכינה מקום לנוח, אז היא שורה על הצדיקים ישיני עפר.

כשאדם יודע גדלות נפש הנטמן שם, הרי תפילתו על מקום זה יהיה ביתר כוונה, ויקרב לבו לשמים.

ברצוני להודות לש"ב הר"ר גרשון קויפמאן הי"ו, ולהר"ר שמעון שפייצקי הי"ו שהיו לי הרבה לעזר בספר זה.

ונוכה במהרה לביאת המשיח ולקץ התחיה, אמן.

רבי משה חיים לוצאטו - הרמח"ל

מנ"י בטבריה, סמוך לקבר רבי עקיבא כך כתבו חכמי טבריה בקול קורא שהובא לחלו, וכ"כ רבי שמואל גרונדי שהיה בדור אחר רמח"ל ומה שהובא נאמרות אי"י - עריך איגרת משנת תק"ז סמוך לפטירתו של הרמח"ל אשר כתב שהרמח"ל טמון בכפר יסוף, ויש לשדות נרגא באיגרת ההיא שהרי באיגרת שם מביא עוד צדיקים הטמונים בכפר יסוף, ומקובל אצלנו שטמונים במקום אחר, והאיגרת הזאת בעיקרה בקשה לתמוך בישוב, ותיבאו קברים שיש בתוכה כדי לגדל כבוד הישוב.

תורת הגלה למד אצל רבי ישעיה באסן. בעודו צעיר לימים פרש עצמו מחיי עולם הזה, וישב בהתבודדות גמורה, על התורה והעבודה, חיבר ספרים רבים, ביניהם ספר מסילת ישרים.

רבי יקותיאל, מתלמידי רמח"ל כתב במכתביו לרבי העשיל האבדי"ק ווילנא, ולהחכם רבי מרדכי יפה מוויטא, על גדולת רבו, ומצויין את גילויו של ה"מגיד": "אשר זה כשתי שנים ומחצה שנתגלה למורו מלאך קדוש אחד מן השמים, המגלה לו תעלמות חכמה, והרבה נשמות קדושות מגלות לו רזי תורה, והוא כותב על פיהם סודות נוראות ספרו אשר קרא אותו "וזהר תניינא".

בהיותו בן ארבעים שנה עזב את אמסטרדם והגיע לארץ הקודש, התיישב בעכו, אך לא ארכו לו הימים, ופרצה מגיפה בעיר, שבין החללים היה הרמח"ל, ששבח חיים בהיותו צעיר לימים בן ארבעים שנה. וחכמי ישראל הודיעו על פטירתו לכל תפוצות העולם בנוסח "כי הרב הכולל המקובל האלוקי, רבב ישראל ופרשיו, אור שהיה בישראל, בוצינא קדישא, מרנא ורבנא, כמהור"ר משה חיים לוצאטו נפטר הוא וביתו במגפה, בכ"ו אייר שנת תק"ז בעכו סמוך לטבריה, ויובילוהו לטבריה ונקבר אצל קבורת התנא רבי עקיבא ע"ה, לכן הזהירו לעשות הספד גדול, כי אבל כבוד זה לו, כי תורת אמת היתה בפיו, ועולה לא נמצא בשפתיו, לא קם בישראל עוד כמשח...".

על ספרו המפורסם "מסילת ישרים" כתב רבי משה רוזינשטיין ראש ישיבת לומזה, בספרו יסודי הדעת וז"ל "אשר שמעתי מפי הגאון הגדול רבי אליעזר גורדון ז"ל אשר היה אב"ד ור"מ דשיבת טלו במדינת ליטא, קבלה איש מפי איש, שכאשר יצא לאור ספר מסילת ישרים, והמחבר כבר לא היה בעולם, וכאשר קרא הגר"א מוילנא את דברי הספר הזה, אמר אור גדול יצא בעולם, למד אותו בעל פה מאה ואחת פעמים, ושלים סכום הגון בעד הספר הזה, ואמר שרוב הספרים הספר יותר גדול מן המחבר, אבל בזה הוא מכיר היטב, שהמחבר היה הרבה פעמים יותר גדול מן הספר, ואם היה עוד בחיים, היה הולך ונגלו אל המחבר לשמוע ממנו חכמתו...".

רמת עלמה

עלמה

רחאניה

ברעם

כנס קומוק

גוש חלב

דלתון

עמוקה

חצור

בירה

צפת

מירון

פזעיון

פרוד

כפר חנניה

שזור

חוקוק

מת זלסון

ענק חוקים